Neapolis University

HEPHAESTUS Repository **http://hephaestus.nup.ac.cy**

School of Economic Sciences and Business Articles

2012

þÿ ¤ ¿ ¹ Â µ ½ Ä µ Å ¾ ¿ ¼ - ½ ¿ ¹ Â , ® — •

þÿ Ÿ ¹ º ¿ ½ ¿ ¼ ¯ ± : · ´ · ¼ ¿ Ã ¹ ¿ ½ ¿ ¼ ¹ º ®

þÿ º ± ¹ Ä ¿ ´ ¹ ± º Í ² µ Å ¼ ± µ ½ Ã Ç - Ã µ ¹

þÿ ½ - ± ¼ - Ä Á ± " ´ ¹ ¬ Ã É Ã ® Â " Ä · Â

Athanasopoulos, Constantinos GE.

þÿ š - ½ Ä Á ¿ • À ¹ ¼ Ì Á Æ É Ã · Â œ µ » µ Ä Î ½ ˆ Á µ Å ½ ± Â º ± ¹ ‘ ½ ¬ À Ä Å ¾ · Â

http://hdl.handle.net/11728/7102

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Τοις Εντευξομένοις ή Η Ελληνική Οικονομία: η δημοσιονομική αρετή και το διακύβευμα εν σχέσει με τα νέα μέτρα «διάσωσής» της

Του κ. **Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ**

Καθηγητού Μετ. Πρ. Σπ. Παντείου Πανεπιστ. Κοιν. Πολιτ. Επιστ.,
και Μετ. Πρ. Σπ. Πανεπ. Αθηνών,
Ex Ch.L., U.L. Bruxelles, Ex Int. I.I.A.P., Paris

In his article, published beside in Greek language, under the title "Greek economy Financial virtue and the stake in relation with the new measures for its rescue", Professor, Const. GE ATHANASSOPOULOS underlines the positive approaches for Greece of the Agreement of the 26/27 October 2011 Eurozone Summit in Brussels.

The article refers to the relations between Greece and Support Mechanisms and it also proposes a series of reforms in order Greece exits the current crisis, such as modernization of public administration, combat against tax evasion, suggestion of new policies for development, etc.

Οι ετερόκλητες, ραγδαίες και καινοφανείς εξελίξεις των τελευταίων μηνών επί του πεδίου της πολιτικής και της οικονομίας της Ελλάδος, άλλων Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Η.Π.Α. και η συνακόλουθη κρίση, (πολιτική, οικονομική, κοινωνική), ενδεχομένως να καταστήσουν «κενό γράμμα» τα διαλαμβανόμενα στο ανά χείρας κείμενο, όταν αυτό θα έχει δημοσιευθεί, δεδομένου, ότι από κύλικος μέχρι χειλέων πολλά πέλει κατά τον ΑΙΣΩΠΟΝ.[1]

Διότι τα γεγονότα διαδέχονται άλληλα με ρυθμούς πρωτοφανούς ταχύτητας και κυρίως αλληλοαναιρούνται.

Ενδεικτικώς αναφέρονται τα εξής:

Το έτος 2000 η Ευρωπαϊκή Ένωση έθετε σε ισχύ την ιδιαιτέρως διαφημισθείσα «Στρατηγική της Λισσαβώνας», (Europ. Council, Lisbon Presid. Conclusions, 23, 24 March 2000), η οποία, μεταξύ άλλων, προέβλεπε να καταστεί η Ένωση η πλέον δυναμική οικονομία της γνώσης μέχρι του έτους 2010.

Με δεδομένα τα πενιχρά αποτελέσματα εκ της εφαρμογής της εν λόγω «Στρατηγικής», και λόγω

1. ΑΙΣΩΠΟΣ: Φρύξ, δούλος του Σαμίου Φιλοσόφου ΙΑΔΜΟΝΟΣ, ζήσας περί τα μέσα του 6ου π.Χ. αιώνος. Διεκρίνετο για την ευφυΐα και το δηκτικό σκώμμα. Διεσώθησαν 358 καταγεγραμμένοι «μύθοι» του.

των επελθουσών ποικίλων αλλαγών εντός του πεδίου της Ένωσης, (διεύρυνση, νέες δέκα Χώρες Μέλη), το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υιοθέτησε, (σε αντικατάσταση της «Στρατηγικής της Λισσαβώνας»), το έτος 2010 την Εισήγηση της Επιτροπής «Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclucive growth» (25, 26 Μαρτίου, 17, 18 Ιουνίου 2010), με ποικίλλες νέες «θέσεις», όπως:

Ανάπτυξη της οικονομίας, εδραζόμενη στην γνώση και στην καινοτομία, αποδοτικώτερη χρήση των κοινοτικών πόρων, ανταγωνιστικώτερη οικονομία, ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς κ.ά.

Η κρίση της ελληνικής οικονομίας και οι αποφάσεις του Συμβουλίου περί αυτής του Μαρτίου 2010, το επακολουθήσαν «Μνημόνιο» περί Ελλάδος, οι κρίσεις των οικονομιών της Ιρλανδίας και Πορτογαλίας, η συγκρότηση Μηχανισμού Στήριξης Οικονομιών Κρατών Μελών της Ένωσης «ευρισκομένων εν κινδύνω», τα προβλήματα της οικονομίας της Ισπανίας και της Ιταλίας, «υπερακόντισαν» τις προθέσεις των εμπνευστών οίων δήποτε «Στρατηγικών» και «Στόχων», η δε δημιουργηθείσα κατάσταση είναι πρωτοφανής, και πέραν ενός ορίου, εκτός ελέγχου, τόσο σε γενικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο επί μέρους Κρατών.

Προκειμένου περί Ελλάδος αναφέρονται τα εξής:

Ο «υπέρ δανεισμός» της Ελλάδος δεν προέκυψε ως κεραυνός εν αιθρία: είναι προϊόν μακράς και ενσυνείδητης πρακτικής, ασκηθείσης από όλες τις Κυβερνήσεις μετά την Μεταπολίτευση του έτους 1974.

Όπως, εκ παραλλήλου, μακρά και ενσυνείδητη πρακτική υπήρξε στην Ελλάδα η διάθεση των κοινοτικών πόρων συνήθως για «επιδότηση» της κατανάλωσης και όχι για επενδύσεις και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Οι πρακτικές όμως αυτές, σε συνάρτηση με σπάταλες και λειτουργούσες οριακώς κρατικές δραστηριότητες, ωδήγησαν στην δημιουργία ποικίλλων αδιεξόδων, η διαχείριση των οποίων κάθε άλλο, παρά ευχερής είναι σήμερα.

Το χρέος[2] της Χώρας και τα ετήσια ελλείμματα, απαιτούν στρατηγικές, πολιτικές και μέτρα επώδυνα, στοιχεία, τα οποία «δεν παράγονται» πάντοτε «αυτοβούλως» από την Εθνική Κυβέρνηση, αλλά «υποδεικνύονται» και από εξωγε-

---

2. Το δημόσιο χρέος συνετάγεται, μεταξύ άλλων, μειώσεις διαθεσίμων κεφαλαίων προς ενίσχυση των επενδύσεων, διαρροή ποσοτήτων χρήματος προς το εξωτερικό για την πληρωμή τόκων, χρεολυσίων κ.ά.

νείς πηγές, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ο Μηχανισμός Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, (E.F.S.F.), ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, υπό την πίεση των «αξιολογήσεων» των διαφόρων Οίκων,[3] αγνώστων προθέσεων και ελλειμματικής αντικειμενικότητας, τις αδηφάγες Αγορές...

Μεταξύ των «πολιτικών», «συνταγών» και «φαρμάκων» περιλαμβάνονται μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης, («δημοσιονομικής αρετής»), πάταξη της φοροδιαφυγής, ιδιωτικοποιήσεις Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, μειώσεις του αριθμού Δημοσίων Υπαλλήλων και εισαγωγικών μισθών, άνοιγμα κλειστών επαγγελμάτων, ευέλικτες μορφές εργασίας, επιχειρησιακές συμβάσεις, μειώσεις αφορολογήτων ορίων, όχι μονιμότητα νεοπροσλαμβανομένων στον Δημόσιο Τομέα, συγχωνεύσεις και εξαγορές Τραπεζών κ.ά.

Κατ' άλλη προσέγγιση,[4] η ανάκαμψη της οικονομίας πρέπει να επιδιωχθεί μέσω κρατικών δαπανών, π.χ. Προγραμμάτων Δημοσίων επενδύσεων και ιδίως σε τομείς δημιουργούντες μεγάλο αριθμό θέσεων εργασίας, (Εκπαίδευση, Υποδομές, Μεταφορές κ.ά.), (άποψη του υπογράφοντος).

Η δοθείσα την 21η Ιουλίου 2011 «λύση» και στο ελληνικό πρόβλημα με την σχετική επί μέρους απόφαση της Συνόδου Κορυφής, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προβλέπει, μεταξύ άλλων, ένα Πρόγραμμα στήριξης της Ελλάδος ύψους 109.000.000.000 ευρώ, πλέον 50.000.000.000 ευρώ εξ Ιδιωτών Επενδυτών, Πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας, (Task Force), για την υλοποίηση του Προγράμματος Προσαρμογής Ε.Ε./Δ.Ν.Τ. και την απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων.

Τα μεσολαβήσαντα όμως γεγονότα, (επίθεση των Αγορών κατά των δεκαετών Ιταλικών και Ισπανικών ομολόγων, αγορά τους από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κ.ά.), «οδήγησαν» τον κ. Ζ. Μ. ΜΠΑΡΟΖΟ να ζητήσει με επιστολή του προς τους Αρχηγούς των Κρατών Μελών την επανεξέταση

---

3. Ενδεικτικώς αναφέρεται, ότι η MOODY'S, έτος ίδρυσης 1909, η STANDARD and POOR'S, έτος ίδρυσης 1923, η FITCH, έτος ίδρυσης 1927, διενεργούν 200.000 αξιολογήσεις ετησίως για χρέη Κρατών, Δήμων, Επιχειρήσεων, άλλα είδη χρεών. Άλλοι επτά Οίκοι Αξιολόγησης πραγματοποιούν 80.000 αξιολογήσεις ετησίως.

4. Βλ. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Περί Οίκων και Οικιών Εμπραγμένων: Αναγκαίο ένα ισχυρό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ, ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ. Έκδοση Κέντρου Επιμόρφ., Μελ., Έρευνας και Ανάπτυξης. Αθήναι, τ. 63/2011, σ. 4.

όλων των βασικών στοιχείων του γενικού μέρους της Συμφωνίας της 21ης Ιουλίου τρέχ. έτους, περιλαμβανομένου και του διπλασιασμού του ποσού του Προσωρινού Μηχανισμού Σταθερότητας (E.F.S.F.).

Η επιστολή αυτή δεν έτυχε θερμής υποδοχής, ιδίως από Γερμανικής πλευράς, ενώ οι διατυπωθείσες υπό διαφόρων Παραγόντων απόψεις για την διαχείριση της κατάστασης είναι ποικίλλες. Ενδεικτικώς αναφέρονται μερικές εξ αυτών:

Είναι αναγκαία η ενίσχυση του Προσωρινού Μηχανισμού Σταθερότητας (E.F.S.F.) για να έχει ο Μηχανισμός την δυνατότητα να παρεμβαίνει στην δευτερογενή αγορά ομολόγων (Ζ.-Κ. ΤΡΙΣΕ, Διοικητής Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας).

Οι Ηγέτες της Ευρωζώνης επικεντρώνονται κακώς περισσότερο στην μείωση του ελλείμματος, παρά στον πραγματικό και υπαρκτό κίνδυνο μίας μεγαλύτερης, από την σημερινή, ύφεσης (Π. ΚΡΟΥΓΚΜΑΝ, Βραβείο ΝΟΜΠΕΛ Οικονομίας).

Είναι αναγκαία η μείωση του χρέους της Ελλάδος κατά 50%, προκειμένου η Χώρα να αποκτήσει τις προϋποθέσεις εξυγίανσης και εξόδου από την κρίση (Βόλφ. ΦΡΑΝΤΣ, Μέλος του Συμβουλίου Σοφών (Οικονομολόγων) της Γερμανίας.

Οι συνεχείς περικοπές δημοσίων δαπανών θα ανακόψουν την ευρωπαϊκή ανάπτυξη, με αποτέλεσμα (και) την υπονόμευση των προσπαθειών δημοσιονομικής σταθερότητας, λόγω μειωμένων φορολογικών εσόδων (Τζ. ΣΤΙΓΚΛΙΤΖ, Βραβείο ΝΟΜΠΕΛ Οικονομίας).

Κατ' άλλους, κρίνεται αναγκαία η δημιουργία ενός Κοινοτικού Υπουργείου ευρώ, και μέσω αυτού άσκηση εποπτείας επί των οικονομιών των Κρατών Μελών της Ευρωζώνης. Η εποπτεία θα επιτρέψει εν συνεχεία την έκδοση ευρωομολόγου, (το οποίο θα αποτελέσει τείχος προστασίας των Κρατών του Νότου), στην έκδοση του οποίου αντιτάσσεται μέχρι στιγμής η Γερμανία.

Τελικώς, η Σύνοδος Κορυφής των Αρχηγών των Κρατών Μελών της Ζώνης του ευρώ της 26ης και 27ης Οκτωβρίου στις Βρυξέλλες, κατόπιν επιπόνων και δραματικών διαπραγματεύσεων, απεφάσισε, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

Μείωση (haircut) κατά 50% των ελληνικών ομολόγων, τα οποία κατέχει ο ιδιωτικός τομέας, (ύψους περίπου 205.000.000.000 ευρώ), βάσει της οποίας θα προκύψει μείωση

κατά 5.000.000.000 ευρώ των καταβαλλόμενων ετησίως από την Ελλάδα τόκων και χρεωλυσίων.

Χορήγηση στην Ελλάδα νέου δανείου ύψους 100.000.000.000 ευρώ για κάλυψη των αναγκών της έως το έτος 2014.

Χορήγηση στην Ελλάδα προσθέτου ποσού 30.000.000.000 ευρώ για «κάλυψη» των Τραπεζών, οι οποίες θα συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα ανταλλαγής ελληνικών ομολόγων με νέα, (λόγω της κατά 50% μείωσής τους). Αντίστοιχα ποσά εκτιμάται, ότι θα χρειασθούν και οι Τράπεζες: της Ισπανίας 26.200.000.000 ευρω, της Ιταλίας 14.800.000.000 ευρώ, της Γαλλίας 8.800.000.000 ευρώ.

Οι Τράπεζες της Ζώνης του Ευρώ πρέπει να αυξήσουν την κεφαλαιακή τους επάρκεια στο ύψος 9% μέχρι τον Ιούνιο 2012.

Προκειμένου περί Ελλάδος κρίνεται αναγκαία η κατάρτιση νέου «Μνημονίου» εντός του τρέχ. έτους.

Έγκριση προϋπολογισμού, (και της Ελλάδος), πριν από την έγκρισή του από τα Εθνικά Κοινοβούλια υπό της Επιτροπής και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πρόβλεψη σε επίπεδο Συντάγματος για έγκριση υπό των Εθνικών Κοινοβουλίων ισοσκελισμένων προϋπολογισμών.

Πρόβλεψη το ελληνικό χρέος να αντιστοιχεί κατά το έτος 2020 μ.Χ. σε ποσοστό 120% του Ακαθάριστου Εγχωρίου Προϊόντος.

Τα Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποχρεούνται να παρουσιάσουν εντός του τρέχ. έτους αναλυτικώς τις προτάσεις τους για την ενδυνάμωση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου δημοσιονομικής συνεργασίας μεταξύ Οργάνων και Κρατών, μη αποκλειομένων προτάσεων ακόμη και περιορισμένων αλλαγών των εν ισχύει Συνθηκών κ.ά.

Οι αναφερθείσες ενδεικτικώς αποφάσεις της Συνόδου Κορυφής των Κρατών Μελών της Ζώνης του Ευρώ απετέλεσαν αντικείμενο κριτικής, διατυπωθεισών πολλών απόψεων, εν πολλοίς αντικρουομένων.

Κατά τους μεν, παρά το γεγονός, ότι οι αποφάσεις αποτελούν πλήρη αποδοχή των θέσεων της Γερμανίας, η ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (E.F.S.F.) προβλέπεται κατά τρόπο αναποτελεσματικό, διότι το Ταμείο εκτίθεται σε διάφορους κινδύνους, με τον μεγαλύτερο εξ αυτών συνδεόμενο με τα πραγματικά κεφάλαιά του και την απροθυμία της Γερμανίας να αυξήσει την τρέχουσα συμμετοχή της σε αυτά.

Κατ' άλλους, και ιδίως κατά τον Έλληνα Πρωθυπουργό κ. Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, η συμφωνία αποδυναμώνει ακραίες προσεγγίσεις περί εξόδου της Ελλάδος εκ της Ζώνης του Ευρώ[5] και δημιουργεί ευκαιρίες για ανάκαμψη και σταδιακή απεξάρτηση εκ των δανειστών της Χώρας, υπό την condicio sine qua non, ότι θα τηρηθούν οι μέχρι τούδε αναληφθείσες υποχρεώσεις, (μεταρρυθμίσεις, αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας κ.ά.).[6]

Ανεξαρτήτως της αποτελεσματικότητας της μίας ή της άλλης προτεινόμενης λύσης, υπό καθεστώς μάλιστα εκτεταμένης λιτότητας για σειρά Κρατών, (Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλλία, Ιταλία, Ισπανία κ.ά.), το αληθές διακύβευμα για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας δεν πρέπει να είναι από πλευράς υποστηρικτικών μηχανισμών, όπως π.χ. το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η μυωπική ενατένιση της αύξησης ή μη, των κατά μήνα εσόδων από φόρους, λοιπές περικοπές δημοσίων δαπανών, ιδιωτικοποιήσεις Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, πωλήσεις δημόσιας περιουσίας κ.ά., αλλά η λήψη αποφάσεων για θεσμικές αλλαγές, οι οποίες θα «υποστηρίξουν» μακροπροθέσμως την ανάπτυξη της οικονομίας της.

Τέτοιες αλλαγές, (και το εύρος τους ποικίλλει από Χώρα σε Χώρα), είναι π.χ. προκειμένου περί Ελλάδος, η βελτίωση του Δικαστικού Συστήματος, ο εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης, οι ελεγκτικοί μηχανισμοί πάταξης της φοροδιαφυγής, η θέσπιση κανόνων διακυβέρνησης κρατικών επιχειρήσεων μετά την ιδιωτικοποίησή τους, το άνοιγμα κλειστών επαγγελμάτων, καινοτόμα Προγράμματα ανάπτυξης κ.ά.

Προϋπόθεση όμως όλων αυτών είναι και η «κατανόησή» τους και η «αποδοχή» τους από τους Πολίτες, οι οποίοι καλούνται να τις «υλοποιήσουν», να τις «υποστούν», να «ζημιωθούν» ενδεχομένως από αυτές, εμπνεόμενοι από σταθερές Εθνικές και Υπερ-Εθνικές Ηγεσίες, εγχείρημα ιδιαζόντως δυσχερές...

Άλλως, το ναυάγιο κάθε εγχειρήματος είναι δυστυχώς αναμενόμενο λόγω ατελούς αποδοχής και κατανόησης του στόχου...

---

5. Οι συνέπειες της εξόδου, και ιδίως εάν αυτή οδηγήσει σε ανεξέλεγκτη στάση πληρωμών, θα είναι τεράστιες, τόσο για την Ελλάδα, όσο και για την υπόλοιπη Ευρώπη. Μεταξύ των υποστηρικτών αυτής της άποψης συγκαταλέγεται και η Μπεαιρίς Βέντερ ΝΤΙ ΜΑΟΥΡΟ, Μέλος του Συμβουλίου Σοφών (Οικονομολόγων) της Γερμανίας.

6. Βλ. εκτενείς δηλώσεις του Έλληνος Πρωθυπουργού της 27ης Οκτωβρίου 2011, στις οποίες, πέραν της αισιοδοξίας λόγω των ληφθεισών αποφάσεων, υπογραμμίζεται και η ευθύνη όλων για την υλοποίησή τους.